



Eigenaarschap

In 2014 ontving ik een hele mooie prijs: Virtuoze leerkracht van het jaar. Het ABC reikt deze prijs jaarlijks uit aan een leerkracht werkzaam in Amsterdam en omstreken. Geweldig! Maar ik zal je eerlijk bekennen, ik was niet bewust bezig met virtuoos onderwijs. Wat houdt dat precies in en waarom kreeg ik die prijs? Ik ben een gewone Hollandse meid die met liefde voor de klas staat en haar leerlingen met veel plezier lesgeeft.

Het kind centraal stellen, is voor mij heel belangrijk. Dat vind ik terug bij virtuoos onderwijs. Onderwijs geven waarbij het kind zich ontwikkelt in zijn/haar eigen talenten en een goede basis voor de toekomst legt. Eén van de kenmerken van virtuoos onderwijs is bijvoorbeeld eigenaarschap. In het woordenboek staat: eigendomsrecht, iets wat van jou is. Maar als ik naar dit woord kijk maak ik meteen een link met het onderwijs.

Eigenaarschap bij kinderen is voor mij: de regie houden over je leren en dus zelf verantwoordelijkheid nemen voor je eigen leerproces. Wanneer een kind in staat is verantwoordelijkheid te nemen, dan kan een kind blijven leren op zijn eigen niveau en al zijn talent benutten.

Eigenaarschap bij leerkrachten is voor mij verantwoordelijkheid nemen om het leerproces van een kind goed te volgen. Betrokken zijn bij de kinderen in de klas. Eigenaar zijn van de stof die de leerlingen nodig hebben en zelf in je kracht te staan om verder te kijken dan alleen de methodes die je worden aangereikt.



Leerlingen willen graag verantwoordelijkheid

Een mooi voorbeeld dat ik graag wil delen is een rekenles uit mijn groep 4. Tijdens een rekenles viel het mij op dat na een korte uitleg een deel van de groep niet meer betrokken was. Was de inleiding niet pakkend? Was mijn les niet creatief genoeg? Dit soort vragen schoten door mijn hoofd. Ik heb de rekenles meteen stilgelegd en deze vragen aan de kinderen gesteld.

De reacties van de kinderen waren heel duidelijk: “Juf waarom beginnen we altijd met som 1?” “En waarom leren we dit eigenlijk?” Of bijvoorbeeld: “Juf je legt goed uit maar waarom zijn er zoveel verschillende manieren om te leren, ik vind één manier wel genoeg.” Oftewel: de kinderen wilden meer inbreng, zelf onderzoeken en ook weten waar het geleerde onderdeel van was. De kinderen in mijn klas wilden graag verantwoordelijkheid en betrokken zijn. Je probeert als leerkracht met je aanpak zo dichtmogelijk bij de behoefte van de kinderen te blijven en zo goed mogelijk op de ontwikkeling en het leren in te spelen. Maar dat wil niet altijd zeggen dat dit voldoende is of de juiste weg is voor een kind. Ik heb de rekenles meteen anders aangepakt en in plaats van zelf alles uit te leggen of mijn eigen variatie op de les door te zetten, heb ik de kinderen gestimuleerd om met eigen voorstellen te komen. Hoe ziet dan een goede rekenles eruit? Welke middelen en hoeveel tijd? Hoe kunnen wij deze opdrachten vandaag goed uitvoeren en ons doel behalen? Toen ik deze vragen terug gaf, kwamen er hele mooie en toepasbare antwoorden naar boven.

Actieve betrokkenheid en begeleiding

De kinderen zijn vervolgens in groepjes aan de slag gegaan met deze opdrachten. Rollen werden verdeeld en afspraken gemaakt. Voor elk kind welk niveau dan ook waren er genoeg uitdagingen om het doel van de rekenles te halen. Dit proces was geweldig. Kinderen stelden elkaar vragen en de kinderen die meer moeite hebben met de stof waren nu soms voortrekkers en gaven zelf aan waar ze extra hulp nodig hadden. En ik? Ik liep rond met een grote glimlach op mijn gezicht. Ik begeleidde het leerproces door soms een vraag te stellen, aan te moedigen, feedback te geven of een klein beetje bij te sturen. Verder gebeurde het vanzelf. De kinderen waren allemaal actief betrokken bij de les, wilden elkaar helpen en werkten op hun eigen manier om het doel van de rekenles te bereiken.

Maak kinderen 'eigenaar' van het onderwijsleerproces

Bij de evaluatie kwam naar voren dat ons doel echt behaald was en dat dit mede kwam door een goede samenwerking. "Wij hebben vandaag niet alleen van jou geleerd juf, maar ook van elkaar." De kinderen leerden van elkaar en waren zelf verantwoordelijk voor dit proces. Ze hebben deze les zelf het eigenaarschap vergroot. En ik leerde deze ochtend dat kinderen 'eigenaar' maken van het onderwijsleerproces, misschien wel de krachtigste motivatie is om mee te doen!

Joska Welboren

Coördinator onderwijs, MT lid en
Leerkracht groep 4b & 6 - JBO Rosj Pina
Virtuoze Leerkracht van het Jaar

Lees meer via:

www.hetabc.nl/virtuozeschool

